

Березовська Н.І.
старший викладач,
Національний лісотехнічний університет України
Новак У.П.
кандидат економічних наук, доцент,
Національний лісотехнічний університет України

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-448-4-2>

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Сталий розвиток є надзвичайно актуальним для забезпечення довгострокової конкурентоспроможності економіки України. У контексті глобальних економічних викликів і зростаючої уваги до екологічних, соціальних та управлінських аспектів, перехід до сталого розвитку відкриває для України нові можливості. Це дає змогу інтегрувати інноваційні підходи у виробничі процеси, мінімізувати вплив на навколишнє середовище та підвищити ефективність використання природних ресурсів, що є ключовими чинниками для підвищення привабливості країни для інвесторів та партнерів.

Питання сталого розвитку вже давно перебуває в центрі уваги українських учених, зокрема Балацького О.Ф., Веклич О.О., Галушкіної Т.П., Данилишина Б.М., Кравціва В.С., Мельника Л.Г., Навроцького В.М., Саталкіна Ю.М., Семенова В.Ф., Сиякевича І.М., Харічкова С.К., Шевчука В.Я. та багатьох інших, які досліджують його як ключовий чинник забезпечення довгострокового економічного зростання та соціального прогресу. У наукових працях значна увага приділяється адаптації міжнародного досвіду до українських реалій, розробці ефективних підходів до збереження природних ресурсів, мінімізації впливу на довкілля та впровадженню інноваційних екологічних технологій. Активно аналізуються також можливості інтеграції України до глобальної системи сталого розвитку через участь у міжнародних ініціативах і реалізацію національних програм, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку ООН.

Сталий розвиток сприяє модернізації економіки через впровадження «зелених» технологій, розвиток відновлюваних джерел енергії та впорядкування управління природними ресурсами. Це дозволяє створювати нові робочі місця в сучасних секторах економіки, які відповідають світовим трендам. Своєю чергою, такі зміни підвищують конкурентоспроможність української продукції і послуг на світових ринках, створюючи передумови для зростання експорту та інтеграції в глобальні виробничі ланцюги.

Підвищення конкурентоспроможності продукції та її вихід на зовнішні ринки можливі лише за умови інтеграції інноваційних підходів і врахування екологічних вимог. У цьому контексті до ключових напрямів стратегічного розвитку слід віднести такі завдання [1]:

- впровадження інноваційних моделей господарювання, що забезпечують технічну та технологічну модернізацію виробництва, орієнтовану на використання маловідходних і ресурсозберігаючих технологій;

- адаптацію виробничих процесів до міжнародних екологічних стандартів із подальшою сертифікацією продукції для розширення доступу до глобальних ринків;

- стимулювання експорту конкурентоспроможних товарів через інструменти державної підтримки, такі як субсидії, пільгове кредитування, державні закупівлі, гарантії, а також оптимізація тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

- впровадження економічних стимулів, зокрема грантів, пільгових кредитів і податкових знижок для підприємств, що інвестують у маловідходні та ресурсозберігаючі технології, а також у системи екологічного менеджменту.

Ці заходи спрямовані на забезпечення сталого розвитку економіки, що створює умови для інтеграції України у світову економіку та зміцнює її конкурентні позиції на міжнародному рівні.

Для підвищення конкурентоспроможності економіки України через призму сталого розвитку, важливо реалізувати низку стратегічних ініціатив, які враховують соціальні, економічні та екологічні аспекти, зокрема, доцільно [2; 3; 4]:

- впроваджувати цілі сталого розвитку у всі сфери економічної та соціальної політики, що включає боротьбу з бідністю, забезпечення якісної освіти та охорони здоров'я, а також гендерну рівність;

- стимулювати інновації через державні програми підтримки стартапів і малих підприємств, у наукові дослідження і розробки нових технологій, особливо в сферах екології та енергоефективності;

- підвищувати якість освіти та професійну підготовку, акцентуючи увагу на навичках, які пов'язані з новими технологіями і сталим розвитком;

- підтримувати стале сільське господарство через впровадження екологічних практик, покращення продовольчої безпеки та підтримку місцевих виробників;

- впроваджувати жорсткіші екологічні стандарти для промисловості та енергетики, заохочувати перехід до зеленої економіки, що включає використання відновлювальних джерел енергії;

– інвестувати у модернізацію інфраструктури, зокрема транспортної та цифрової, для покращення доступності послуг і товарів, що сприятиме економічному зростанню;

– створити умови для співпраці між державними органами, бізнесом і громадянським суспільством для спільного вирішення проблем сталого розвитку;

– запровадити системи моніторингу реалізації цілей сталого розвитку на всіх рівнях управління для оцінки ефективності впроваджених заходів і коригування політики відповідно до отриманих результатів.

Ці рекомендації можуть стати основою для формування ефективної стратегії сталого розвитку в Україні, що не лише підвищить конкурентоспроможність економіки, але й забезпечить соціальну стабільність та екологічну безпеку.

Отже, сталий розвиток допомагає вирішувати соціальні проблеми, зокрема підвищувати рівень добробуту населення та зміцнювати соціальну стабільність. В умовах постійної адаптації до міжнародних стандартів, таких як Цілі сталого розвитку ООН, Україна отримує можливість формувати репутацію надійного партнера, здатного інтегруватися у світову економіку на вигідних умовах. Таким чином, сталий розвиток є не лише основою конкурентоспроможності, але й інструментом для довготривалого соціально-економічного прогресу країни.

Список використаних джерел:

1. Новак У. П., Говда Г. А., Березовська Н. І. Екологічний чинник у формуванні конкурентоспроможності. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2021. № 2 (72). С. 60–66.

2. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення: 15.12.2024).

3. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. Проект 2017. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf (дата звернення: 12.12.2024).

4. Україна – 2030. Стратегія зміни майбутнього. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-12/ukraine-2030-1.pdf> (дата звернення: 10.12.2024).